

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 172 - ABRIL DE 1995 - PREU: 150 Pts.

EDITORIAL

HA ARRIBAT EL BON TEMPS

Es ben vera que tots els masses fan mal. Com també ho és que molts dies bons fan un any dolent. I enguany es pot dir que no ha fet hivern llevat de quinze dies mal comptats de fred; va començar bastant bé pel que fa a pluges, però després hem entrat dins uns mesos de poca aigua, d'unes plogudes escasses que no es fan coneixedor a les cisternes ni als aqüífers. Ja veurem com ens en sortim si tornam a tenir un estiu com el passat. Perquè segurament no confiau en l'aigua dels barcos...

Però el fet és que ha arribat el bon temps: ja som a Pasqua i els dies són clars i estirats; i molt llargs des que canviàrem l'hora. Estam parlant -és clar- del bon temps meteorològic, perquè si parlam de política -sobretot a nivell estatal- les tempestes se succeeixen sense treva; i a mesura que s'acostin les eleccions, probablement s'intensificaran els insults i les desqualificacions. Seria una equivocació lamentable traslladar a les eleccions municipals, al nostre poble, les bregues que els partits mantenen entre els seus caps. És una equivocació que estam segurs que els nostres candidats no cometran.

El clima econòmic tampoc no és dolent, sobretot a la nostra comunitat on s'augura una campanya turística molt bona. Continuament ens retreuen que som rics i que hem de ser solidaris amb les altres comunitats pobres. Pobrets! L'altre dia un ministre ens recordava que no somiem amb un règim fiscal especial perquè som els més rics de tots i ja sabem quina és la nostra obligació: ser solidaris i ajudar els altres, que fan molts feina, això sí, però el jornal no els arriba.

Pels qui s'ha acabat la bonança és pels estudiants. Fet i fet estam a finals de curs i suposam que haurem de tornar a parlar de fracàs acadèmic, de la decepció amb la reforma de l'ensenyament, de qui és la culpa d'aquesta situació, de les possibles solucions... El fet és que tots els implicats en l'afer es manifesten descontents: es queixen els professors, la majoria d'alumnes es desentenien dels estudis, els pares s'exclamen del que passa. Però aquest és un tema molt complex que potser haurem de comentar amb més espai en una altra ocasió.

LA NOSTRA PORTADA: El dibuix de la portada realment correspon a la secció "GALERIA DE PERSONATGES IL·LUSTRES". És un "homenatge" a la R.A.E. (Real Academia de la Lengua).

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida

Revista mensual D.L.P.M. 498/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Tel: 66 50 42 / 27 25 76

Fax: 12 50 44

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

tel: 55 52 12

ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial

Dirigeix: Delfi Mulet

Administra: Directiva de l'Obra Cultural

Mecanografiem: Mireia Mulet i Guillem Vanrell

Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sasatre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell, Jaume Jaume, Miquel Molleta.

CALAIX DE SASTRE

OPERACIÓ JAMES BOND

Els ignorants ja intuïem que la regulació del trànsit estiuenc del nostre aeroport era un negoci força complicat. Mallorca és el setè cel, sota la custòdia de l'arcàngel Sant Gabriel Cañellas, ningú no ho dubta, però convé que posem un poc de mesura en la dificultat dels miracles demanats. I voler encabir-hi, al nostre meravellós cel, un avió per minut tots els caps de setmana sense organitzar un merder de consideració, és miracle capaç de posar a prova el més hàbil de tot el santoral.

La solució, emperò, com era d'esperar, ens havia d'arribar d'Europa. Les autoritats pertinents l'han presentada en públic la mateixa setmana dels Óscars i li han posat un nom molt apropiat: "Operació James Bond". Calma, no facem broma amb aquesta denominació. Si ho meditam, veurem que el nom és un encert indiscutible. Perquè predisposa cap al desig d'aventura, cap a la capacitat de lluita contra les forces més obscures i dolentes del mal, cap a la imprudència de l'heroisme. Virtuts totes elles necessàries per atrevir-se a viatjar un cap de setmana d'estiu sense por de perdre la maleta, la cartera o la paciència.

L'exemple de l'"Operació James Bond" és sensacional. Som a la cruïlla d'un moment històric. I les ocasions, ens convé d'aprofitar-les. Josep Maria Espinàs recull en el seu "Viatge al Pirineu de Lleida" la següent historieta moralitzant:

Un rei que viatjava pels seus dominis entrà un dia en una fonda.

- "Teniu un ou?".

- "Sí senyor".

I van servir-lo. Després d'haver-se'l menjat preguntà a l'hostaler:

- "Quant val?".

- "Un escut, senyor".

El rei sorprès demanà:

- "¿Però tan escassos van els ous, aquí, que en feu pagar un escut?".

- "No senyor. Els qui van escassos són els reis".

Els qui van escassos són els mètodes infalibles de resolució de problemes. Si l'"Operació James Bond" funciona satisfactòriament, podem haver encetat un camí per a l'eliminació definitiva de tots els nostres mals. Allà on hi hagi un problema, posem-hi una operació de nom heroic. Per exemple, l'"Operació Capitán Trueno" ens servirà per tancar a pany i clau els afers de l'urbanisme, perquè l'experimentat capità encalçarà amb la seva espasa aquells que proven de moure segons conveniència les retxes dels plànols de les Normes Subsidiàries. A més, hi haurà un forçarrut Goliat especialitzat a repartir bastonades als xaleters il·legals. L'"Operació Astèrix i Obèlix" ordenarà d'una vegada la circulació i l'aparcament al nostre poble: gràcies a la poció màgica que els dóna una força sobrehumana, aquells dos mostatxuts bretons posaran dalt del campanar tots els cotxes mal aparcats perquè servesquin d'avís als futurs conductors insolidaris. Per acabar rotundament amb els problemes de l'aigua i les seves restriccions, l'"Operació Pepe Goteras y Otilio, chapuzas a domicilio", que de les clavegueres en sabran treure el líquid salvador. I l'"Operació Mortadelo y Filemón" farà amollar el mac a tots aquells que es burlen de la llei quan convé. I l'"Operació Superman". I l'"Operació Jaimito". I l'"Operació Gostí lladre"...

Són uns mestres, aquests europeus, a l'hora de resoldre'ns els problemes.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Aquest mes passat hem sentit parlar de teatre: un festival en el qual participava el grup d' Algaida, i que ha tengut, pel que sembla, bastant d'èxit. El que sí està clar és que ara ja tenim un local més o menys apropiat. I hem dit més o menys perquè sempre hi ha qualque emperò: hem sentit comentar que falta un lloc on els artistes es puguin canviar de roba, uns vestidors. Solucions n'han trobat, però no deixen de ser "arreglos" que ja van bé per una vegada, però el problema hi és.

I és que aquell local "d'usos socials", que va néixer com a local de la tercera edat, al final ningú sap ben bé quina serà la seva utilitat. Hem sentit que hi traslladarien les oficines de l'Ajuntament, però després fou que no; la Banda de Música hi tindrà el lloc per assajar. També s'ha dit si totes i cada una de les entitats cíviques hi tendrien un petit despatx o lloc de reunió, etc. etc. El fet és que, en aquests moments, hi tenim una biblioteca, un saló d'actes i un bar i menjador per a la tercera edat. Evidentment hi ha encara molt d'espai buit, i seria qüestió d'aprofitar-lo, però amb visió de futur.

A la fi han asfaltat els carrers que encara estaven enlaire. Bé, o tots o quasi tots, que encara hi ha qualque lloc amb problemes. Allà on no acaben, sembla, és a Pina: tapen, tornen a obri i tapar... i els pineros ja n'estan farts.

Les obres a les cases particulars, per treure les aigües brutes, van a tope. És un problema que pareixia que se solucionaria a molt llarg termini, però al ritme actual en un any quedaran la majoria de connexions. Els que tenen feina a voler són els picapedrers, que no saben on s'han de ficar, pertot els estiren.

Sobre la plantada d'arbres a Sa Tanqueta hem sentit comentaris favorables, ja que el carrer dels Oms de Sa Tanqueta serà com una avinguda de ciutat gran. El que deia un és que aquests arbres generalment estan a la vorera d'un torrent o s'equiva d'aigua, i això vol dir que en necessiten, d'aigua. Els podran regar a l'estiu? I si els poden regar, els regaran?

Perquè un divendres sentirem un parell de dones que havien comprat ramellera a Plaça, que miraven el "jardinet" que envolta el cadafal, que comentaven que fa pena i que ara seria el moment de sembrar-hi plantes de temporada, que alegrarien Sa Plaça. I tampoc no seria massa costós, el problema sens dubte és més de manteniment i de preocupar-se'n que de dobbers.

El tema circulatori a Algaida és motiu de comentaris durant tot l'any, des de fa molt de temps. Hi ha carrers molt conflictius, a més de Sa Plaça, com per exemple Colomer, Unió o Amargura, i darrerament sa placeta d'Es Sitjar. No és la primera vegada que sentim qualcú que "tira pestes" del pou del Colomer, del que està a prop del carrer des Sol, devers la sortida del carrer Nou: uns el taparien del tot, perquè no serveix per res; altres hi farien una capelleta, aferrada a la paret, i així deixaria de molestar.

A Plaça han pintat unes retxes grogues que, segons sembla, volen dir que no s'hi pot aparcar. La gent no sap si és que se'n foten o és en sèrio, això de pintar retxes: no ha empitjorat, perquè era impossible, però segueix igual de malament.

I el tema circulatori no és només del casc urbà d'Algaida. S'altre dia un comparava l'estat de les entrades a Algaida i les de Montuïri, a la carretera de Manacor: és urgent i necessària una senyalització correcta a l'entrada de Sa Talaieta i dels Quatre Vents, així com no hi seria de demés davant Can Gordiola i Ca n'Alorda, on són molts els dies en què hi ha topades de cotxes, més o menys greus. I la pregunta és per què s'ha fet bé a Montuïri, o a Modelmon o a Bibicomprat, i no a aquests altres indrets.

CONVERSES ALGAIDINES

Francesc Verdera Puigserver. Xesc Roca. 25 nov 1876 - 12 abril 1908

Quan vaig començar a gratar per la memòria dels algaidins no em pensava mai que arribàs a embolicar tant la troca. De jove sentia contar moltes coses i pensava que no eren interessants i ara de vell m'ha pegat per lligar caps i tot es relaciona: les cançons cantades de petites; les històries mig contades "allò va passar aquí" (i no endevinaves entrellat); els noms poc clars (Déu meu els noms!, tots els personatges tenien un grapat de malnoms i no els devien fer gaire gràcia). Les cançons bufaven pebres de cirereta i els somriures irònics eren tot un tractat de comunicació no verbal. Qualcú m'ha demanat com és que puc fer converses amb gent que ja fa anys que és morta. M'agradaria contestar, però no ho puc fer, aquest és un secret sagradament gelós, però si ho pensau bé, de vegades no calen pràctiques tan perilloses i a través de la gent podem trobar respostes a moltes preguntes que s'han generat al llarg dels temps.

En Xesc Verdera va ésser un home polèmic, així li va anar la vida, li va tocar viure un temps d'intriga política (el poder no ha deixat mai d'intrigar) i així i tot la memòria col·lectiva ha fet tot el possible per oblidar-lo, gairebé per marginar-lo. Ens hem avesats a ésser obedients amb els cànons que ens imposen des del poder. Això és bo. Això és dolent. I amb tot, per fer-nos sentir culpables de les misèries col·lectives ens diuen que els temps passats sempre foren millors. La política és bruta, deia el sen Estaca i de fet reflectia un sentiment, un sentiment no: una opinió generalitzada o una manera de defugir responsabilitats. "és la gent que fa brutors" i "la gent som tots nosaltres" em va sentenciar l'entrevistat d'avui. Per ventura escarrufarem

qualcú, però aquesta és la voluntat de l'exercici de la llibertat. Visca la llibertat!

En Roca va néixer el dia de Santa Catalina, diu la tradició que els que neixen aquest dia tenen gravada al paladar la roda d'aquesta santa d'Alexandria i gaudeixen del do de poder guarir de gràcia. Això els confereix facilitat de paraula i una forta capacitat de convèncer la gent. Recordau també que santa Catalina és la patrona dels filòsofs i ho fou dels advocats i dels escriptors (vat-ací com degué inspirar els escriptors algaidins que no pensaren a contar aquest fet) i que la causa més noble del seu sumari, a part del seu martiri en una roda, va ésser desfer els arguments erronis dels més eminents filòsofs que atacaven el cristianisme. I aquesta és la pregunta:

Com és que una persona de parla generosa podia ésser tan ase?

Qui més qui manco ho era. Anàvem de quadrilles i això encara ens encenia més. Era com un divertiment i què havies de fer sinó demostrar que érem més homes que els altres. No n'hi havia per tant, la il·lusió principal era d'esbucar balls. Hi anàvem i començàvem a apagar els llums i a tirar fulles de figuera de moro i tothom crits i renou i nosaltres bones rialles. El poble estava barallat o eres dels nostres o dels altres i és clar qui la feia més grossa, més consideració. La nostra colla era la que imposava més respecte i supòs que això, també, va fer que fos la més anomenada i per tant la més temuda. Però vius, allò que realment feia por als Julians era que els començàvem a segar l'herba i que la majoria de gent senzilla del poble estava amb

nosaltres. Eren uns autèntics cacics i el fet que en Maura fos primer ministre els feia tremolar, volia dur a la pràctica la seva famosa "la revolució desde arriba" i d'aquesta manera acabar amb el caciquisme. Els pobres es començaven a remoure i ells governaven l'Ajuntament tant políticament com administrativa, vull dir si no eren batles eren secretaris del jutjat i de la casa de la vila.

Però ara desviau el tema, jo voldria que comentàssiu si és vera aquesta brutalitat de què vos acusen.

Ja contest. Una cosa va lligada amb l'altra. La política ideològica no tenia res a veure amb el que passava a Algaida. El senyor de Can Mulet va perdre casi tots els béns en la defensa de la política liberal però no es va entremesclar amb la brutícia. Els joves i les seves famílies estaven concagats de por ja que el poder més gran del cosistori era el de les quintades, de tenir bo o no t'hi anava la vida, els rics pagàvem i tot resolt però als de casa pobra, que era quasi tothom, no els valia pagar la quota. Tot el temps que comendaren hi va haver conflictes de guerra i quan decidiren eliminar-me el Marroc era una obsessió.

-Això és una acusació molt forta, no es va poder demostrar, tot just que havia estat un accident i que la foscor de la nit havia impedit reconèixer-vos.

- Poden dir el que vulguin. El mateix vespre de l'atemptat a l'Ajuntament hi va haver una reunió hi anaren el batle, dos regidors més i el secretari que justament feia dos dies era en Julià, la cosa anava molt remoguda. Jo era a can Tropell Jove i va entrar en Jaumet Mena i com en una espècie de desafiament em va dir que els toreros bon se veuen a la plaça, anava acompanyat de l'altre arrual. Jo estava advertit ja que mon pare em va dir que aquest dos (em referesc als caminers) els han posat a la casa de la vila per a tu. Unes hores després un dels dos caminers feia servir la carabina i l'altre vigilava. Això va provocar una immensa

alegria i a l'hora un mutisme general ningú no gosava piular. Si recercau per l'arxiu no va passar res ni una sola menció i això que el meu germà era concecal. M'agradaria saber què consta a l'acta del judici.

-Consta que els varen contractar per posar una mica d'ordre ja que feia por anar de vespres pel poble. Diuen que vos agradava ferm retgirar la gent amb una escopeta, un vespre per devers el Campet vàreu encanonar un comunenc i un poc més i queda assuallà sec I el fet den Portassa?

- Això eren brometes No sé qui és en Portassa. Per ventura et refereixes a en Molí des Sant. Aquest pic ens equivocàrem, d'haver sabut que era ell ben alerta a fer-li cap broma, perdérem tots les rialles i ell no va tornar riure mai més., era un home que imposava molt, tenia una forçada i la gent contava moltes coses i se feia molt poc. Mira, moltes d'aquestes històries no són més que coverbos que s'inventaren els Julians per tal de justificar les seves accions criminals. L'amo en Julià passava per un home molt sabut i instruït i això feia que aconsellàs com un capellà i l'amo en Ramon sempre va manetjar els papers i per això el temien, però reberen un càstig terrible i no pogueren tenir fills, almanco vertaders (deien que un des dos concecals que hi havia aquell vespre, era fill seu i de na Miraies). I encara un altre de pitjor: la seva herència va anar a mans externes. El dia del funeral va esclatar l'escàndol en venir-hi el batle, que era l'amo en Tomeu Sant, amb corbata vermella. Aquest era una bona peça li feren un fotimer de cançons perquè el suposaven culer.

*-En Sant, xelina vermella,
lladre d'abelles s'alça.
En Ramon i en Julià
en Roca feren matar,
i el sen Pisques ja ho deia.*

*En cap de Plata parlà
i digué a na Tirona;
si el se'n duen a Xirona
es pa no t'ha de faltar..*

- Idò, fixa-t'hi, quasi totes les cançons que trobaràs van en contra seva. A en Sant li deien també en Meler i un dia va punyir per darrere un jovencell que feia un clot per Sant Jordi i en el ball li cantaren aquesta:

Per Sant Jordi en Meler
va fer sa mariconada;
amb sa pastanaga inflada
cercava es forat merder.

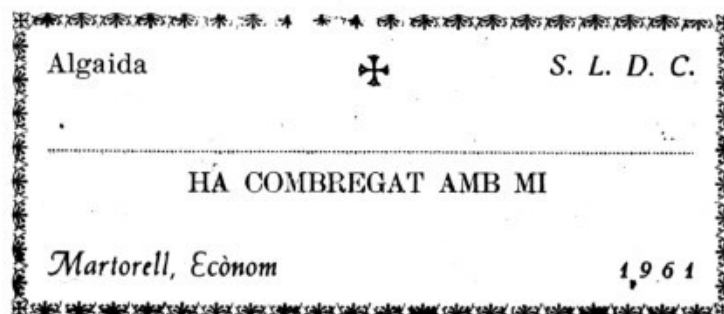
Si bé és vera que la meua família haurà passat com una de les xereques d'Algaida no et pensassis que les altres puguin bravetjar gaire. Mon pare era pernetjador i també va esser batle però feia favors a tothom i el meu germà Biel tenia bon cor i duia la política dins la sang. Allò que passa és que tots ens pensam que les xàviques són nostres.

Certament la seva dialèctica és bona, no he gosat a transcriure tota aquesta contarella verídica perquè cal preservar una mica de secret, qualche cosa hem de deixar morir perquè no en rebrosti mai més. violències, humiliacions, vexacions, pèrdues de dignitat. En Xesc Roca no ho considerava gaire, tenia feines d'aclarir els fets. Tampoc no explicaré

quin concepte teina de la condició femenina, comptaven ben poc; s'escarrufaria si ara ves votar les dones. Ara bé, és absolutament cert que la seva activitat política molestava el bàndol contrari, que curiosament era més nombrós pel que feia a l'implicació de les cases bones. Era un ase però tenia un comportament moral (segons els postulats de l'església) impecable, cosa que els Julians no podrien demostrar: era un tradicionalista. Ben cert és que els papers oficials del poble no en parlen gaire i que el seu certificat de defunció diu: falleció a causa de lesions traumàtiques i que paradoxalment el certifica un dels seus pitjors enemics, Pedro R. Cardell.

I si qualcú no ho creu que ho vagi a cercar però, també paradoxalment, els seus béns han anat a parar a mans de gent externa a aquesta família. Probablement molts pocs joves deuen saber on és la casa pairal dels Roca. Que el fet de no conèixer el nostre passat no ens faci esser ignorants del nostre futur.

Biel Majoral

Aquest bitllet és per recordar-vos que arriba Pasqua i és ben hora de fer neteja espiritual, bugada de consciència. A més, heu de tenir ben present que si no el teniu, no podreu menjar panades ni robiols. I no tendreu gens fàcil aconseguir un certificat de bona conducta de mans del rector.

LES RESTES DEL BOU DE SON MUNAR

Només fa dos mesos vos oferírem una fotografia del bou que hi havia a Son Munar, símbol d'una coneguda marca de begudes alcohòliques. Al final de la notícia comentàvem que si les nostres autoritats volien conservar el bou era ben necessari reforçar l'estructura que el sustentava, que si no el tombaria el vent. Al cap d'un mes no fou el vent, sinó un atemptat perpetrat per qualche grup anti-bou qui el destruí. Després d'asserrar els pilars metàl·lics es varen entretenir pintant-lo de color de rosa.

Les males llengües diuen que darrera aquesta acció s'hi podrien amagar rivalitats comercials de la competència, envejosos que fossin els del bou els únics amb dret a propaganda estàtica respectada pel Parlament de Madrid.

PLUVIOMETRE

Seguim amb la mateixa tònica de mesos passats: poca aigua. Aquest mes de març han caigut 23'8 litres, segons dades que ens proporciona l'apotecari Gabriel Martorell.

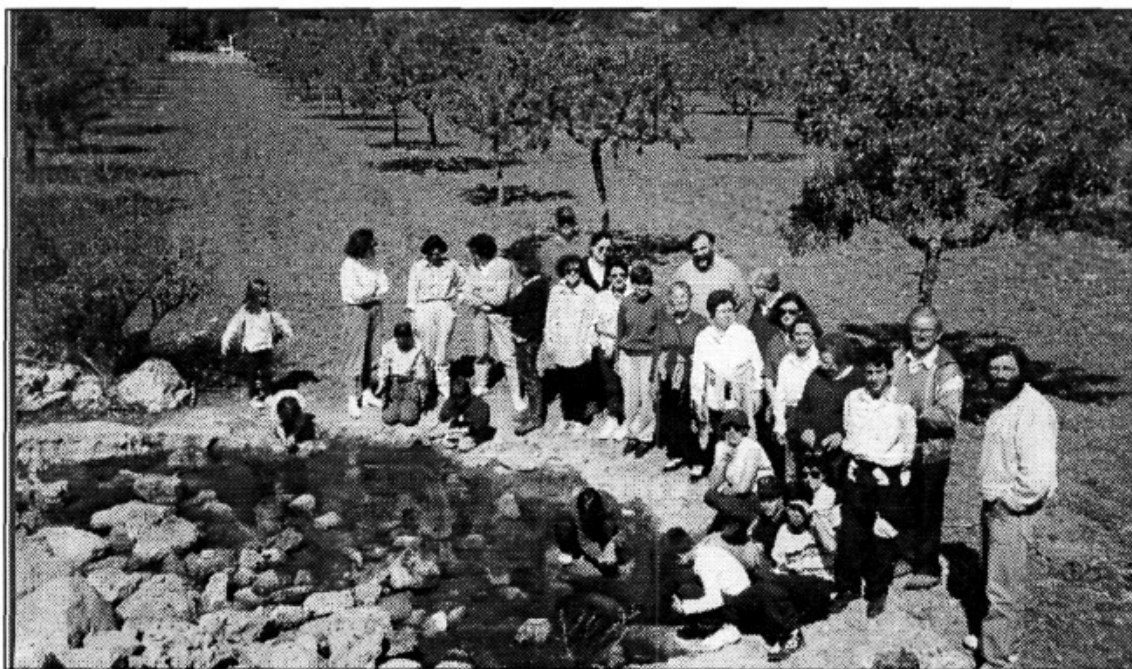
Esperem que el mes d'abril ens salvi i sigui generós. De totes maneres, els homes del temps segueixen augurant anticicló. Confiem que, com els passa de vegades, s'equivoquin.

NOTICIARI

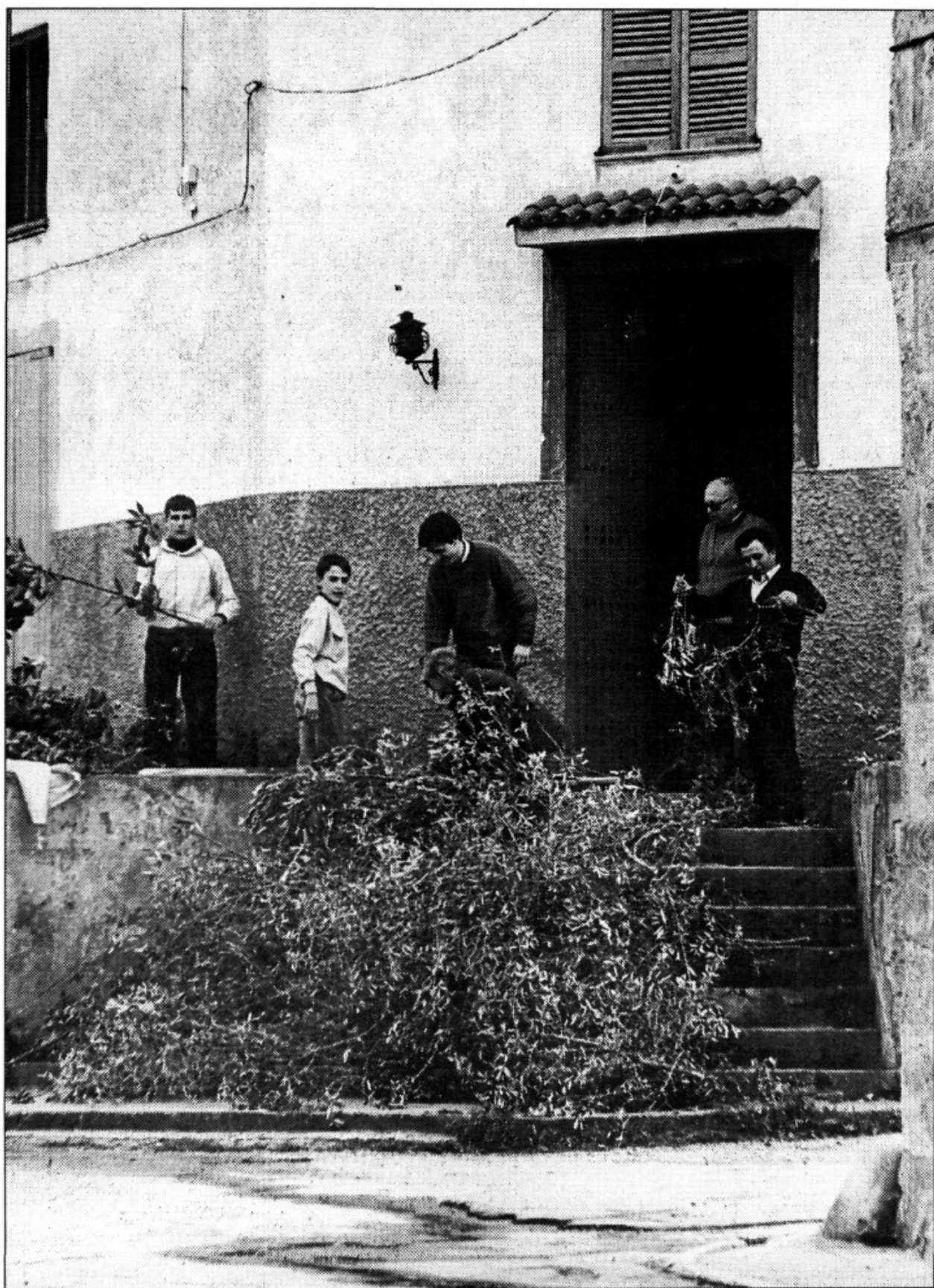
MOLÍ D'EN XINA

Dia 12 d'abril al Molí d'en Xina es farà la inauguració de l'exposició de Víctor Andreu que du per títol "AUM".

Aquesta foto correspon a la secció "Noticiari de l'Obra Cultural". Es tracta d'un grup d'excursionistes que el mes passat visitaren en bicicleta diversos indrets de Sa Comuna. Aquí els teniu a la darrera aturada contemplant la bassa prehistòrica d'en Pujol.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'ALGAIDA

Fotografia de Jaume Vanrell Pou

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA informa

OBRES

Aquest darrer mes s'han asfaltat una sèrie de carrers del nucli d'Algaida i de Pina, obres que van acabant la instal·lació de les xarxes d'aigua potable i clavegueram.

EL CARRER DE LA QUARTERADA

Finalment ha estat possible asfaltar el carrer de la Quarterada, carrer que sense cap dubte ha estat un dels que ha sofert durant més temps les obres d'instal·lació de xarxes. De tota manera hi ha que dir que aquesta tardança ha vingut ocasionada per la intenció de l'Ajuntament, aprofitant que hi havia el carrer alçat, de donar una solució a l'aigua pluvial. Per aquest motiu s'ha executat un projecte destinant a instal·lar una xarxa d'aigua pluvial des de la creu de ca'n Vicó fins al torrent de son Capellà, davant son Lloret. Per tal motiu l'Ajuntament ha sol·licitat a la Conselleria d'Obres Públiques i d'Ordenació del Territori que netejàs el torrent esmentat, cosa que ja s'ha fet en part.

Aquesta canalització permet recollir l'aigua que baixa de la part del Colomer pels carrers Amargura i Unió i, a més, alliberarà el carrer de la Quarterada del greu problema que tenia amb les aigües

de pluja.

ALTRES CARRERS

A Algaida, a més de la Quarterada, també s'han asfaltat els carrers de Costa i Llobera, del Sol, Cabrit i Bassa, un carreró del carrer de Palma, que no hi havia estat mai, i en pocs dies es preveu la pavimentació del carrer Laberint i una sèrie de carrerons més.

El carrer del Sol s'ha asfaltat aprofitant el *Pla d'Acció Especial* de la Mancomunitat del Pla de Mallorca. A aquesta via, que va esser la primera d'Algaida on s'instal·laren les xarxes d'aigües netes i brutes, només s'havien asfaltat les síquies. És per això que ara l'Ajuntament per tal que quedàs com tots els altres ha executat aquest projecte.

A Pina també s'ha pavimentat els carrers que havien estat objecte d'obres d'instal·lació de les conduccions d'aigua potable i clavegueram.

ARBRES

També aprofitant el *Pla d'Acció Especial* de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, s'ha dotat al carrer de la Tanqueta d'arbres, concretament d'oms. Sense cap dubte aquest carrer, amb la

construcció de la voravia i la sembrada d'arbres ha millorat bastant, sobretot si recordam la síquia que hi havia en una part del seu traçat.

CAMP DE FUTBOL

Aquest darrer mes d'Ajuntament va adjudicar dins el *Pla d'Instal·lacions Esportives* del Consell Insular de Mallorca l'obra de tancament del Camp de Futbol.

L'adjudicació es va realitzar per subhasta i de les dues empreses d'Algaida que es presentaren va resultar adjudicatària la de Miquel Bibiloni "Bibi". Les obres començaran aviat.

CREU DEN GI

La rehabilitació de la Creu den Gi que realitza l'Ajuntament d'Algaida, juntament amb la Mancomunitat Pla de Mallorca i la Conselleria de Cultura, amb concert amb l'INEM, ja està pràcticament llesta. Serà una passa més en la feina de reconstruir el nostre patrimoni històric, artístic i cultural.

PINA

Les obres de rehabilitació del tanatori de Cementiri de Pina i les de la placeta, a l'entrada per la carretera de Lloret, es realitzen a bon ritme.

REFORMA DE L'ESCORXADOR

El projecte de reforma de l'Escorxador sol·licitat per l'Ajuntament al *Pla d'O-*

bres i Serveis del Consell Insular ha estat inclòs dins l'esmentat pla i en molt poc temps es durà a terme el procés d'adjudicació d'obres.

ANUNCIS

Padró de Vehicles de Tracció Mecànica

Des del passat 15 de març i fins al 31 de maig està obert el període de pagament voluntari.

Serveis Socials. Sol·licituds

Sol·licitud Protecció de Famílies nombroses. Renovació del títol.

Sol·licitud individual del programa de Termalisme Social per a la Tercera Edat per als mesos de setembre, octubre, novembre i desembre de l'INSERSO.

Per a més informació, podeu passar per les oficines de l'Assistent Social de la Casa de la Vila.

Horaris d'Atenció al Públic de les Oficines i Serveis Municipals.

Oficines Municipals

-Casa de la Vila. C/ del Rei, 8.

Tel: 12 50 76. Fax: 12 50 44-

De dilluns a divendres de 8'00 a 15'00 hores.

Dissabtes de 9'00 a 13'00 hores.

Assistent Social -Casa de la Vila-

Dijous de 9 a 13 hores.

Biblioteca Municipal.

De dimarts a divendres: de 16'30 a 20 hores.

Dissabtes de 10 a 14 hores.

Arxiu Municipal. Consulta del fons històric.

De dimarts a divendres de 10'00 a 14'00 hores

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Activitats del mes d'abril

-Dia 8 d'abril. Projecció de diapositives de cases de neu i paret seca de muntanya a càrrec de Pere Segura i Arnau Amer. A les 21'30 h. al local social.

-Dia 30 d'abril. Excursió a Can Bosc -Cova Morella de Pollença. Apunteu-vos a Jerònia Cañellas (tl. 665249) abans de divendres dia 28. Sortida a les 8'45 de Plaça.

-Dilluns dia 1 de maig. Bicicletada. Visitarem Es Tancat des Mort, passarem per Ses Maioles, sa fita triple de Can Floret, sa doble de Can Valero i Son Trenta Dos.

Ens ha arribat la convocatòria pel Correllengua (Joves de Mallorca per la llengua). Se celebrarà els dies 21-22-23 d'abril.

I també de la Diada per la llengua, la identitat i el país: Cadena humana i concentració a Ciutat, dia 6 de maig.

Aquí teniu el nombrós grup d'excursionistes que, per causa del mal temps, en lloc de fer l'arròs brut al Puig de Ses Vinyes se'l menjaren a les cases de Son Roig.

El mes passat, amics i amigues, unes hermoses paraules del president Cañellas engalanaven la nostra revista: era la seva salutació commemorativa del 12è aniversari del meravellós Estatut d'Autonomia de què gaudim. Els mitjans de comunicació compleixen el paper de galeria d'art on tothom que vol, i pot, penja sense vergonya les seves obres. Ara ens cal penjar-hi una altra visió de la mateixa albada, no tan optimista com la de l'Honorable Número 1: l'**Obra Cultural Balear** ha iniciat la campanya **PASSEM A L'ACCIÓ PER CONSTRUIR UN PAÍS**, la primera passa de la qual és l'escrit que ara vos presentam. Confiem en la seriositat i en la perseverança de la Institució, i esperem que no passi com en la campanya de la "comandera": arrencada de cavall, i arribada d'ase.

12 ANYS D'ESTATUT D'AUTONOMIA 12 ANYS MAL APROFITATS

1. Dotze anys després, no podem quedar aturats i impassibles, sinó que hem de passar a l'acció per reforçar l'autogovern i consolidar les nostres identitat, llengua i cultura.

És necessari un impuls cívic i contundent en favor d'allò que denominam "construir un país".

2.- Dotze anys després, no tenim competències en Educació, tot i tenir una llengua pròpia.

3.- Dotze anys després, a la immensa majoria dels alumnes, més del 70%, encara se'ls nega el dret estatutari a rebre l'ensenyament en llengua catalana.

4.- Dotze anys després, el reconeixement de la insularitat tot just s'acaba de plantejar.

5.- Dotze anys després, la "consolidació de les característiques de nacionalitat comunes" entre totes i cadascuna de les Illes Balears encara està gairebé per encetar.

6.- Dotze anys després, la cohesió de la nostra societat en una sola i no en diverses per raons de llengua no s'ha abordat seriosament.

7.- Dotze anys després, la Llei de normalització lingüística està pràcticament per estrenar.

8.- Dotze anys després, ningú no ha vist el nostre màxim representant fent una crida per usar i estimar la nostra llengua.

9.- Dotze anys després, no hem tengut l'exemple diàfan i coherent dels màxims representants dels poders públics, ni en la seva prèdica ni en la seva pràctica.

10.- Dotze anys després, no s'han aprofitat ni poc ni molt les possibilitats de tenir institucions pròpies per crear consciència de poble, redreçar la llengua i consolidar l'autogovern.

11.- Dotze anys després, no podem quedar de mans plegades. Tots hem de reaccionar per no ser còmplices de tanta deixadesa i de les seves repercussions. Fins que no hi hagi un veritable clamor popular en favor de l'idioma, la identitat i l'autogovern, la situació només pot anar cap a pitjor.

12.- Hem de passar a l'acció amb eficàcia, amb una mobilització pacífica, massiva i contundent de tota la gent mallorquina (actes als diferents pobles, adhesions d'entitats i particulars...) que culmini, en aquest proper trimestre, en una gran Diada per l'Autogovern que recuperi l'esperit de 1977 i doni una nova empenta a l'afirmació de Mallorca com a poble.

REVELACIONS

SÒCIOCULTURALS

Els edificis, les escultures i altres objectes en general trobats a les excavacions arqueològiques, resulta que ja varen esser fets tal i com s'han trobat: TRENCATS.

En aquells temps no hi havia CONSTRUCTORS, eren DESTRUCTORS. Ofici, aquest, altament complicat per tot el que significa fer quelcom que NO HA D'ESSER, mes ha de parèixer QUE SÍ HA ESTAT.

Els restauradors, carregats de bona fe, s'han entestat a ACABAR els legats culturals i històrics, creguts que això havia de ser així, i també per raons laborals òbvies.

Totes les teories sobre les PIRÀMIDES d'Egipte queden fora de joc en saber-se que eren MUNTS DE PEDRES que feien nosa per fer un conjunt CONSTRUCTIU, conegut actualment amb el nom d'EL CAIRE. L'aparent ordre dels munts de pedra correspon a la necessitat d'emmagatzematge eficaç, demostrant un notable sentit pràctic si observam com les col·locaren: MÉS PEDRES A BAIX QUE DALT.

La moda dels objectes trencats s'acabà quan els BÀRBARS varen envair l'espai imperial occidental en els segles III i IV de la nostra era, i immediatament varen començar a CONSTRUIR. L'ÈPOCA DE LA DESTRUCCIÓ HAVIA ACABAT GRÀCIES ALS BÀRBARS, a ells els devem haver arribat allà on hem arribat.

Es tracta d'un fenomen poc conegut i que mereix difusió, REVELACIÓ SÒCIOCULTURAL: ELS BÀRBARS INICIAREN LA CONSTRUCCIÓ. Foren els primers a acabar les escultures, a fer gerros sencers, fer *adosados*, gratacels, etc. No endebades el mot BÀRBAR vol dir: HOME ASSENYAT QUE PRODUËIX.

AJUT!

VATBLOC

Sa Rua

El Carnaval d'enguany ja és boirosa memòria. Aquests fulls provaran de servir per desenterinyar-la, la memòria, per fer present una Rua que serà recordada per la seva participació - fou molt nombrosa- i per l'originalitat de la seva presentació: dos presos, en Biel Sastre i en Pere Salas, que havien sortit "per unes hores del fondet de la Casa de la Vila" i que, com a forma d'homenatge al cinema en el seu centenari, feren pujar dalt del cadafal cada comparsa relacionant el seu nom "amb les pel·lícules més al·lucinants". Sí, els textos agradaren, tant que més d'una persona ha demanat que ES SAIG els reproduís. Hi ha peticions que és un plaer satisfer-les. Perquè pogueu identificar fàcilment les comparses, en els textos que segueixen, hem escrit el seu nom en majúscules.

Una família pagesa sofreix les radiacions nocives de l'aparell de televisió mentres miren l'informatiu balear... llavors es converteixen en SIURELLS mutants: SIURELLS, la darrera pel·lícula de Raphel Pherrer.

Un thriller que no vos podeu perdre. Una vertadera història d'intriga. Una obra mestra del cinema negre. ESTAM NEGRES.

Dones d'empenta d'una edat estupenda que tenen un esperit aventurer, segueixen el lema: "Si pot fer-ho aquella, jo ho puc fer". Són unes PEPITES i potser... tu també.

Havein acabat el darrer curs de la carrera. I ho havien de celebrar de la millor manera. A la festa no hi va mancar res. molt aviat en aquesta pantalla... LLICENCIADES 94.

Un món fantàstic... ple d'anuncis televisius... suggerents volums... realitats virtuals. Un film de ciència-ficció que marcarà una fita dins la història del cinema. A les millors sales... CAPUTXINS I ALTRES FORMES.

Estaven atacades de nirvis. A una, l'havia

deixada la seva parella. L'altra, era amiga d'un terrorista xiita que la policia cercava. El telèfon no funcionava i el "gazpacho" feia son. Són ELLES.

A la fi arriba a les pantalles més importants de Mallorca la darrera superproducció de Juanito Navarro i Mariano Ozores. Ells ens descobriran un enigma que cap home ho ha estat capaç de conèixer fins ara. Ells ens obriran els ulls. Aviat a totes les sales de cinema ELS ÀNGELS.

La protagonista és una dona jove que no sap mai el que vol. Li agraden les cançons d'Abba i menjar pastissos de "La pantera rosa". Un dia decideix canviar de vida: "DEMÀ COMENÇ EL RÈGIM". Una gran pel·lícula de ficció.

La guerra i la violència són els protagonistes de moltes de les pel·lícules que s'han fet al llarg d'aquest primer centenari del cinema. Però aquí hi ha un grup que ja n'estan cansats. Els diuen: VOLEM LA PAU.

És la història d'un nin que copiava els mapes del temps d'en Mariano Medina. Actualment fa feina a la televisió presentant la informació meteorològica. TEMPS D'ARA... ara fa sol, ara plou, ara neva.

De molt petita li agradava cantar i ballar. Quan va ésser més grandeta es va enamorar d'un torero. Varen festejar una bona temporada, però després d'una intensa història d'amor... A la fi, ELS NOVIIS ES CASEN.

Ella volia ésser una pintora impressionista com en Van Gogh. Ell volia ésser un pintor per impressionar com en Jaime de Mora y Aragón. PINTORS I PINTORES, una sàtira sobre el món de les arts plàstiques.

Era una casa molt tranquil·la, mai no hi passava res. Però un dia les coses començaren a canviar. Les portes s'obrien i es tancaven totes soles. Els objectes es movien sense que ningú no

els tocàs. Havien arribat ELS FANTASMES.

És la història d'una al·lota que un dia va decidir canviar de vida i, per això, es va canviar el nom... es va comprar uns biquinis texans i ara fa feina a Maryneland. Ensenya a les moneies... ELS COLORS DELS CERCLES. Una apassionant història d'amor animal.

És de nit, un home surt del cementeri carregat amb un sac, es dirigeix cap a un castell. Quan li arriba, puja a un laboratori. Allà fabrica ELS MONSTRES.

Basada en fets reals, la pel·lícula ens conta la història d'una cantant de cabaret mexicana que es converteix en una capsa de cartró. Des de la seva nova condició, lluitarà juntament amb altres deixalles per tenir una nova oportunitat. El crit de guerra és RECICLAU-NOS.

El descobriment cinematogràfic dels darrers anys ha estat un senyor que nom Kieflosky. Blau, blanc i vermell han estat els noms de les seves pel·lícules. Al cinema han arribat ELS COLORS.

Ens conviden a viatjar per tot el món sense embrutar i sense contaminar, ELS PILOTS ECOLÒGICS.

Un modest home somia ésser qualche cosa a la vida. Un dia decideix anar a viure al camp. Allà troba la seva vertadera vocació. Feliç, es converteix en L'ESPANTAOCELLS.

L'escenari: els boscos d'Anglaterra. El protagonista: Un cavaller que roba als rics per donar-ho als pobres. ¿Sabeu de qui es tracta? Evidentment ell és en ROBIN HOOD i la seva pandilla.

El retorn de Tony Ronald. Una pel·lícula nostàlgica que recupera la història de la famosa cançó "La lluvia". (Només es passa en sessions golfes). ENS FALTA UNA BRUSCA. La història d'una sequera que no acaba mai.

Ningú no coneix els mètodes per tenir bona sort. Al protagonista, no li agraden els jocs de taula. Ho va provar tot: la Primitiva, la Once, la

Bonoloto, etc. Fins que va descobrir el MINIPOQUER.

L'home era taxista, la seva dona: jornalera. Tenien dos fills: un se'n va anar a viure amb un taxista. L'altre sortia de marxa amb la seva padrina, que sempre tenia al ropero ple de gaiatos i magdalenes. Quina padrina! Això és GENT GRAN EN MARXA.

Una de les pel·lícules més brutes de la història del cinema. Els crítics l'han considerada antieducada i escandalosa. Els metges han dir que és perniciosa per a la salut oral. TOTS AMB LA CÀRIES.

Una de les pel·lícules més netes de la història del cinema. Els crítics l'han considerada educativa i familiar. Els metges han dir que és molt bona per a la salut oral. TOT CONTRA LA CÀRIES.

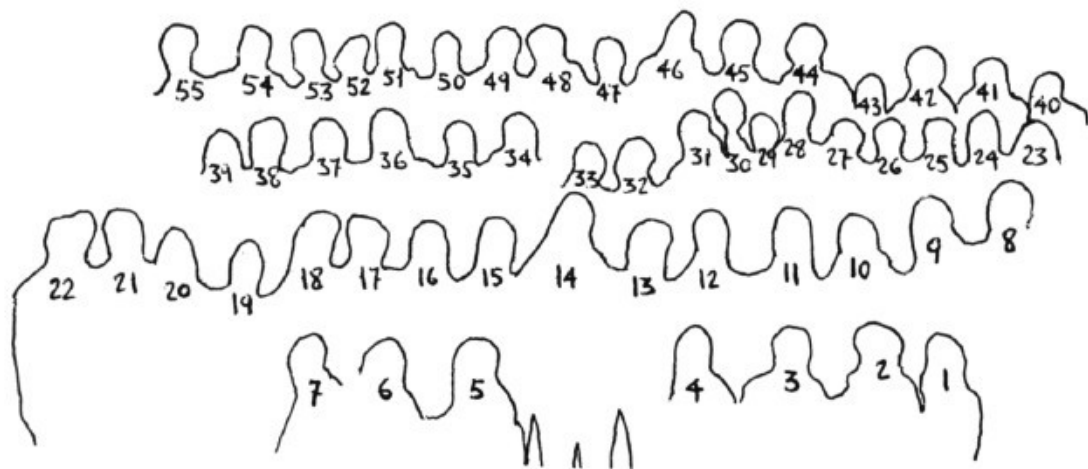
Això no és cap pel·lícula. Són fets ben reals. La televisió ho mostra casi cada dia. Un cop a Alemanya, un altre a Catalunya. I també passa a Sa Pobra. UNIM LES MANS CONTRA EL RACISME.

Un "puntillero" jubilat posa una sex shop a la ciutat d'Inca. Coneix una cantant de cançó espanyola addicta a les tendes d'articles de 100 pessetes. Neix una passió imparable. Un amor impossible. La pel·lícula SOM TOT COR, la història romàntica dels 90.

Fa una estona que el despertador s'ha aturat de sonar. Quan se'n adonen es vesteixen ràpidament. Ja fan tard. han d'anar a quatre nocces i un funeral. Quan arriben les campanes JA REPIQUEN.

Aquesta ha estat seleccionada pel jurat com la millor comparsa de SARUA 95. Per a ells és el premi de 30000 pts. Enhorabona!

FOTO ANTIGA

En aquesta foto podeu veure els alumnes de "S'Academi". Vos advertim que n'hi ha sense identificar i qualcun de dubtós; ens podeu fer arribar totes les queixes que afectin a canvis de personalitat. 1. Jordi de "Sa Carnisseria". 2. Miquel Gomis de "Sa Teulera". 3. A. Gomila (Montuïri). 4. Servera de Porreres? 5. Pere Fullana. 6. Nofre Vanrell. 7. Cels Calviño (propietari de la fotografia). 8. D. Joan Perelló. 9. Xesc "Coent". 10. Pedro Pizà de "Cas Metge". 11. G. Capellà "Ferri". 12. R. Ribas (Montuïri). 13. R. "Pistola". 14. D. Bartomeu de Sineu. 15. B. Servera (Pina). 16. A. Cardell "Pagès". 17. S. Puigserver "Binicomprat". 18. S. Amengual "des Celler". 19. J. Oliva. 20. D. Miquel Gayà de Sant Joan. 22. Tomeu Taberner (Guàrdia Civil). 23. G. Oliva. 24. J. Llompart. 25. A. Carbonell de Ca S'Estendera. 26. Sion de Sa Torre. 27. A. Gelabert. 28. P. Capellà de Can Mulet. 29. B. Puigserver "Gento". 30. Nofre Taberner. 31. P. Pou "Vinyes". 33. Llorenç Bondia. 34. A. Sastre "Brusca". 35. A. Marcelino. 37. J. Oliva. 38. Andreu Oliver "Majoral". 41. V. Torres (Guàrdia Civil). 42. J. Cortès "Can Colau". 44. G. Vich. 45. M. Vich "Raió" (Pina). 47. G. Bessonet. 49. J. Bayón. 51. S. Verger "Tec" (Montuïri). 53. J. M. Munar (Montuïri). 54. Ll. Oliver "Majoral". 55. G. Melià (Porreres).

L'ESPLAI INFORMA

Estimats amics i amigues del poble d'Algaida:

Com ja deveu saber, el proper diumenge dia catorze de maig es durà a terme la Diada d'Esplais de Mallorca a la nostra vila. No vos podeu imaginar la feinada que duu organitzar tot això, i perquè no sigui un desgavell vos demanam la vostra col·laboració.

De bon matí començaran a arribar autocars de tot Mallorca, i així com arribin s'han de dirigir cap a Ses Escoles a deixar els seus objectes, després cap a la plaça on els hi donarem la benvinguda. La Diada consisteix en una fira de jocs on cada Esplai aporta el seu joc on es reflecteix el més representatiu del seu poble. Aquesta fira es farà pels carrers de Joan Alcover, Metge Verger, Antoni Maura i Pare Pou. Quan la fira finalitzi anirem tots junts a l'Església on el Senyor Bisbe presidirà l'ofici. Seguidament ens dirigirem a Ses Escoles per dinar, cantar i ballar.

És molt important la vostra col·laboració i paciència perquè això surti bé. Vos agrairiem que els que tenguessiu taules de matances, bancs i banquetes ens les deixasseu per dinar. Podeu posar el vostre nom i direcció ben clar perquè no es perdi i un dia passarem a recollir-ho. També ens fan falta molts de joves que estiguin interessats a ajudar un poc.

Vos seguirem informant.

 GRUP D'ESPLAI BUROT
ESPLAI
BUROT
ALGAIDA

LA COMARCA DEL PLA I LA PÈRDUA D'IDENTITAT

Aquest article és el resultat d'un treball d'investigació sobre la comarca del Pla de Mallorca. No hi podem recollir tots els aspectes de la investigació, però si treure'n els trets més interessants. Un d'ells és la piràmide de la població del Pla del cens del 91, d'on es pot fer una lectura curiosa i particular de l'evolució de la població des de finals del segle XIX fins ara.

La piràmide de la població del Pla no té una estructura corrent, sinó que presenta unes característiques molt particulars. La població vella és molt nombrosa; un total de 6368 persones tenen més de 65 anys, mentre que la població menor de 15 anys només és de 3703 persones. La població activa (entre 15 i 65 anys) agrupa un total de 17229 persones, de les quals només 9399 tenen feina; la resta, 7830 persones (mestresses de casa, estudiants, aturats i incapacitats) són actives no ocupades. La població total del Pla de Mallorca és de 27000 persones, repartides entre catorze pobles: Algaida, Santa Eugènia, Sencelles, Montuïri, Lloret, Costitx, Sineu, Llubí, Maria de la Salut, Ariany, Petra, Sant Joan, Vilafranca i Porreres.

La part central de la piràmide, aquella que engloba les persones nascudes entre 1932 i 1962, és molt minvada; hi ha hagut una reducció dràstica de població per dos motius: per la guerra civil espanyola, que fa minvar els naixements, i sobretot per l'estructura econòmica agrària del Pla, que motiva que l'excedent de mà d'obra hagi de cercar treball fora de la comarca a causa de la inexistent industrialització.

Però el Pla també es beneficia del desenvolupament econòmic de les Illes Balears provocat pel turisme de masses: durant el quinquenni 1962-1966 creixen els naixements i la piràmide recupera població. Durant el següent quinquenni (1967-1971) es torna a iniciar un descens de la natalitat coincidint amb la crisi econòmica internacional dels anys 70.

L'economia dona uniformitat. A partir de l'any 1962, l'estructura de la població del Pla és molt semblant, quasi la mateixa, de l'estructura de la població de la Comunitat Autònoma, que, al cap i a la fi, presenta la mateixa tendència dels països desenvolupats: any rera any baixa l'índex de natalitat. Això mateix també passa a la comarca del Pla, fet que ens demostra que les poblacions més petites segueixen les pautes de les grans poblacions, segons un ordre jeràrquic de grandària i seguint el patró del model capitalista-urbà. Quan, durant els anys 60, el sector turístic es desenvolupa i les Balears queden integrades dins una xarxa econòmica internacional, la comarca del Pla no en resta al marge. Aquesta unificació del sistema econòmic ha estat possible per mitjà del desenvolupament del sistema capitalista i la seva superioritat sobre els altres sistemes.

Per aquest motiu, la meua investigació es basa i fonamenta en l'ordre jeràrquic que ocupa cadascun dels tres principals sectors econòmics del Pla, com a forma de determinar si la comarca és o no és rural. Una forma de definir el tipus de comarca de què es tracta és observar quina és la seva activitat econòmica principal. Els resultats de comparar la distribució per sectors de la població ocupada del Pla i de les Illes Balears en conjunt són:

POBLACIÓ OCUPADA A LA COMARCA DEL PLA:

Agricultura	17,9 %
Indústria	29,93 %
Serveis	48,1 %

POBLACIÓ OCUPADA A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR

Agricultura	4,23 %
Indústria	26,66 %
Serveis	64,74 %

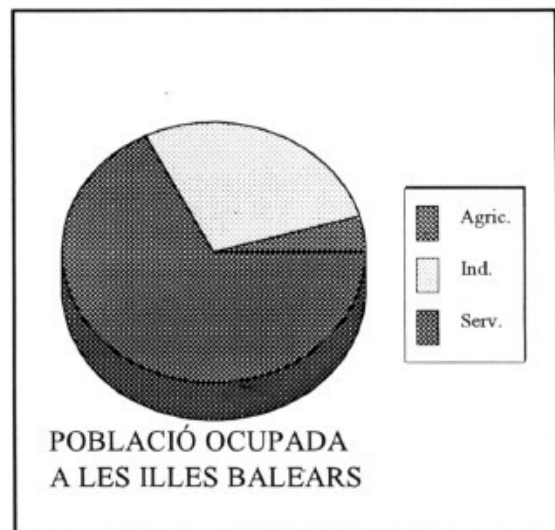
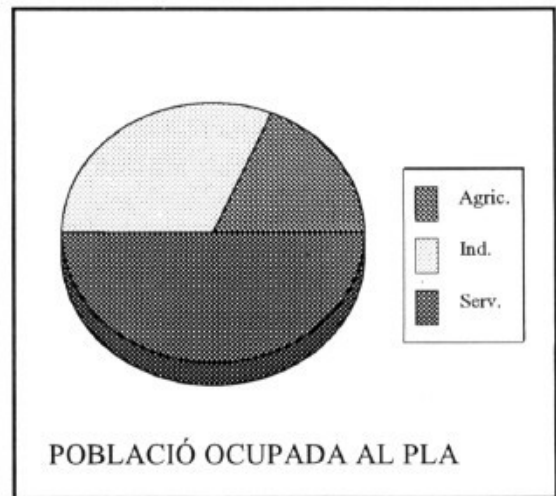

La conclusió és, segons els paràmetres econòmics utilitzats en aquesta investigació, que la comunitat del Pla ha deixat de ser rural. Això no està en contradicció amb el fet que el Pla és una comarca molt peculiar, amb uns trets propis que la fan diferent, però és evident que l'agricultura ja no és el sector econòmic dominant, sinó que ocupa el tercer lloc. I a tots els països desenvolupats ocupa també el tercer lloc.

Cal afegir que altres factors també han intervingut en aquest procés d'apropar el món urbà al món rural. El més important és el desenvolupament dels mitjans de comunicació, que han contribuït en bona mesura a lligar les antigues zones rurals a les urbanes: bona xarxa de carreteres, televisió, premsa escrita...

Aquests trets característics del model capitalista de desenvolupament han unificat tot el sistema econòmic internacional, creant una tendència homògena. Per això, cada vegada tindrà menys sentit, dins de les societats industrialitzades, parlar de món rural o món urbà, ja que de moment el sistema econòmic segueix la tendència unificadora de fer cada cop més homogeni un *continuum* rural-urbà.

Rafel Miralles Mas, estudiant de Sociologia a la Universitat Pontifícia de Salamanca a Madrid "León XIII".

Les nostres plantes

L'om

Aquest mes, aquestes pàgines estan dedicades a un arbre que fins ara era quasi un desconegut, no perquè a Algaida no n'hi hagi, sinó perquè no és un arbre típic de la flora de les nostres illes.

Però una tarda, quan anava cap a sa Plaça, passejant pel carrer de sa Tanqueta, vaig veure que havien plantat arbres a la vora del carrer. A primera vista no vaig conèixer l'arbre, després em digueren que eren oms.

Aquest és un arbre que a Mallorca és cultivat o bé és de creixement subespontani; es troba com a planta ornamental a jardins, a camins. A la península forma bosquets -omedes- que s'estenen a les riberes dels rius i altres indrets humits juntament amb altres arbres com el plàtan i el pollancre.

Per créixer necessita terres profundes i humides, per la qual cosa, sovint, es troba a les vores de torrents, a prop de fonts; encara recordam els oms que hi havia, no fa tants d'anys, a la font de Randa.

L'om, *Ulmus minor*, és una de les poques espècies que formen la família de les ulmàcies; a Mallorca trobam un altre representant d'aquesta família, el majestuós lladoner (*Celtis australis*).

L'om és un arbre de soca dreta que es fa molt alt, té una capçada densa. De fulla caducifòlia, aquestes cauen a

començament de l'hivern i apareixen durant la primavera. Les seves fulles són relativament petites i gruixades i de color verd fosc; són alternes, dentades i asimètriques a la base.

A la part superior de les fulles es formen cecidis peridiformes, (els cecidis, anomenats també gal·les, són deformacions

de diferents òrgans vegetals causades per l'acció de diversos éssers vius com insectes, bacteris, fongs, acars, etc.) aquests tenen una alçada de 10 mm i inicialment són de color verd rosa i finalment rogenc. Són produïts per l'insecte homòpter *Tetraneura ulmi*.

Floreix a final de l'hivern, abans de treure les fulles, i forma uns ramelletes de flors de color verd rogenc i poc aparent.

Fructifica durant els mesos de març i abril; els seu fruit és petit, són fruits anomenats sàmares (tipus de fruit sec i indehiscents - que no s'obrin espontàniament- proveït d'una prolongació membranosa en forma d'ala, la qual facilita la seva dispersió per part del vent) constituïdes per una grana i un pericarp membranós que s'expansiona en una ala prima, papiràcia i de color verd clar.

Els fruits de l'om es desenvolupen ràpidament i es produeixen en gran quantitat. Això dona a l'arbre una aparença d'una foliació precoç.

L'om depèn del vent tant per a la pol·linització com per a la dispersió dels fruits.

La fusta de l'om és de color vermellós, és dura i flexible, característiques que l'han feta molt apreciada pels fusters, ebanistes i torners ja que és força resistent a la prutefacció.

Així la fusta de l'om s'empra per fer braços de carro, arades, peces de maquinària sotmeses a cops o fregaments com pinyons d'engranatge, peces de molins i de torn; a la navegació s'usa per fer carenes i quadernes de naus; a la construcció per fer puntals de mines.

Els oms estan amenaçats pel mal holandès o grafiosi, una plaga provocada per un fong, l'ascomicet *Ceratocystis ulmi*.

Aquesta malaltia s'ha estès els darrers anys per Europa i Amèrica del Nord on hi ha destruït molts d'oms. La malaltia arriba a l'arbre per l'acció d'escarabats del grup dels escolítids portadors de les espores del fong, que escaven túnels a

l'escorça per a dipositar-hi els ous. Les larves construeixen túnels radials i, en completar el desenvolupament, surten emportant-se espores del fong, que mentretant s'ha anat desenvolupant. El flux de saba també pot estendre la infecció pels vasos. L'arbre malalt mostra un esgrogueïent i posterior mort de les fulles, seguit de l'assecament de les branques i, al final, de tot l'arbre, a causa de l'oclusió dels vasos conductors per gomes i tñl·lides, producte de la reacció de la planta infectada. Aquest fong s'ha trobat a diversos punts de Mallorca i al Bagès.

Per lluitar contra la grafiosi s'experimenten tècniques biològiques mitjançant l'ús d'un fong, el deuteromicet *Trichoderma harzianum*, antagonista de l'ascomicet i de fàcil manipulació al laboratori. Els fongs antagonistes són els que competeixen amb els altres per a obtenir el mateix recurs nutritiu.

L'om és especialment ric en productes tàncics. Per la riquesa en tani, l'escorça de l'om és astringent i té propietats sudorífiques. Com a tal es prepara una infusió a partir de mitja unça d'escorça i mig litre d'agua, que després de deixar-la bullir durant deu minuts, es pren mesclada amb mel abans de dormir.

L'escorça de l'om també s'empra per fer un unguent que és bo per a les llagues i ferides de la pell; es mescla 1,5 unces d'escorça interna amb oli d'oliva i després de deixa encalentir a bany maria.

El llibre *Cartilla rústica* de **Diego de Torres** parla d'un oli del fruit. Aquest oli s'extreu dels cecidis de les fulles abans esmentats i té propietats curatives per a ferides, llagues i cops.

Dioscòrides, al seu llibre *Materia medica*, diu que de les fulles i de les arrels de l'om se'n prepara una infusió que serveix per soldar els osos romputs ja que els fa un call. S'ha fet servir per curar, sobretot, les rompudes dels al·lots petits. Idò, qui no ho creu que ho vagi a cercar.

Jaume Jaume i Oliver

SISENA ESTACIO: JESÚS CAMÍ DEL CALVARI

Jesús està esgotat, l'han assotat, coronat d'espines i se n'han rigut molt d'Ell. Malferit, despreciat i abandonat pels seus amics, Jesús agafa la creu camí del Calvari. La creu era pesada i Jesús estava molt acabat; per això varen obligar un home, anomenat Simó Cirineu, a dur la creu de Jesús. Molt possiblement el Cirineu, al manco després del primer moment, va ajudar Jesús de bon grat. L'evangelista Lluc ens conta com unes dones ploraven per Jesús. Amb les seves llàgrimes aquelles dones varen mostrar la seva sensibilitat i tendresa davant Jesús, que ja no tenia aparença ni figura, víctima de la injustícia i la crueltat humana.

Arribats al Calvari, varen despullar Jesús per clavar-lo a la creu; juntament amb Jesús n'hi havia dos més, dos malfactors. En el Calvari es forma una estranya comunitat: Jesús, l'innocent, i dos malfactors, units pel dolor i la mort.

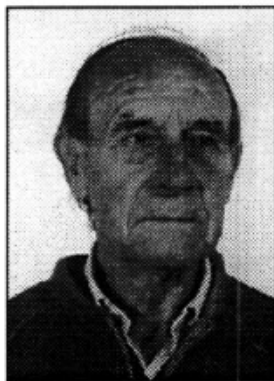
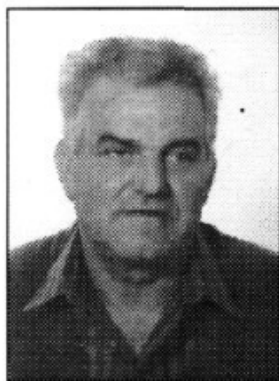
Durant la seva vida Jesús havia oferit la seva amistat als pecadors: Ell cercava allò que estava perdut. A l'hora de la mort, Jesús és acompanyat per dos malfactors.

També avui Jesús necessita Cirineus que l'ajudin en el seu camí dolorós. Avui Jesús et mira i et diu: Em vols ajudar? Ajudam Jesús quan preparam roba pels pobres, quan anam al menjador social, quan arreplegem pots per a l'Hospital de Nit... Jesús també ens demana que tenguem sensibilitat davant el dolor dels altres, una sensibilitat ben encaminada que du a una ajuda efectiva als qui pateixen.

Quan la teva solidaritat amb els més dèbils i abandonats et crea crítiques, desprecis i calúmnies, recorda que Jesús va esser comptat entre els malfactors.

ANTONI RIUTORT

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Sebastià Amengual Andreu.	Felip Andreu Coll.	Gabriel Martorell Cardell.
Va morir dia 6 de febrer a	Morí a Pina dia 19 de març als	Ens deixà dia 22 de març a
l'edat de 60 anys.	86 anys.	l'edat de 91 anys.

NAIXEMENTS

Marc Albert Muñoz Tomàs, fill de Zoilo i Francisca. Va néixer dia 22 de febrer.

Lorena Sastre Cerrillo, filla de Miquel i Maria del Pilar. Nasqué dia 11 de març.

Ramon Bibiloni Mulet, fill de Gabriel i Mireia. Va néixer dia 22 de març.

Nacionalistes de Mallorca

"Bona gent per Algaida"

En nom de l'agrupació local del **PSM-Nacionalistes de Mallorca**, vull saludar-vos i a la vegada fer-vos saber que ens presentam a les properes eleccions municipals del 28 de maig.

La candidatura que hem preparat per aquestes eleccions està formada per un grup divers de persones amb moltes ganes de fer feina, grup que pensa que no tot està fet i que constata que queden moltes coses a millorar.

Aquests darrers anys la nostra representació a l'Ajuntament ha estat minsa, en número, però la podeu valorar com a molt important i positiva, pel que fa a intervencions, mocions, preguntes, aportació d'idees i la intenció de realitzar una oposició constructiva on el no o el sí, sempre han estat raonats i explicats i amb oferiment d'alternatives.

Creim, aleshores, que el fet de poder representar-vos ha estat molt important, però encara ho ha de ser més.

Molts de vosaltres ja depositareu, en ocasions precedents, la confiança en el nostre projecte i ens donareu el vostre suport. Per tots aquells que ho fereu i per aquells que ja ho desitjau ara, vos convidam a formar part d'aquest projecte de poble.

Com diu el nostre "slogan" volem ser "**Bona gent per Algaida**"

Miquel Ballester i Salas.

Cap de llista del **PSM-Nacionalistes de Mallorca.**

PINA

CREU Cops i cops a les pedres perquè, ben adobades, no desdiguin, sinó més bé formin un conjunt i no desentonin del marge que tenen enfront a la costa des Joc, donant una bona impressió als visitants que arriben al nostre poble de la part de Llevant. Feina ben feta aquest marge que es fa per donar peu a la creu de l'entrada del poble; és de suposar que continuï amb la restauració de la creu, formant un conjunt de pedra, marès i els dos arbres que, com si volguessin acompanyar aquest racó, han retret de les seves arrels i, com si sapiguessin que li renten la cara i el restauren de bell nou, han crescut d'una manera esponerosa per donar ombra i verdor al caminant que, cansat, puja a peu la costa del "Joc", o que senzillament arriba fins a la creu per contemplar l'hermós comellar que s'extén als seus peus i que els moros tan bé conraren aprofitant l'aigua de la Font i fent aquest albelló tan gros que el travessa pel bell mig a fi que les aigües de la torrentera no fessin malbé el terreny i s'enduguessin la terra del comellar. Grans arquitectes els moros a la vegada que grans enginyers hidràulics aprofitant fins a la darrera gota d'aquest líquid tan preciós i a la vega escàs que és l'aigua. És d'esperar i confiar que aquesta obra de restauració de la creu i el seu entorn no desdigni o intenti superar aquesta perícia dels moros que, per altra part, de qualque manera hem heretat.

AIGÜES BRUTES I NETES Carrers asfaltats, uns totalment, altres a redols amb asfalt només a les síquies que s'havien fet. El poble ja comença a tornar a la normalitat, s'ha acabat el fang i la pols i els carrels malplans amb macs per enmig; encara que no de tot, perquè s'han tornat a obrir noves síquies, això sí, a llocs concrets, allà on, pel que fos, no s'havien fetes; però el més gros està fet, queda la part de la carretera que suposam que degut al tràfic s'haurà d'obrir i tancar el més aviat possible per poder passar els cotxes i no haver de tallar la carretera més que l'imprescindible.

Una cosa que tal vegada convendria revisar són les comportes de les aigües brutes, ja que, com sabeu, de fàbrica, per poder-les manejar i maniobrar amb més facilitat amb les peces que es posen diguem dins el cisternó de les aigües brutes, al fons, a la part de baix, tenen un forat que s'ha de tapar, i almenys a dues persones quan els obrers de l'empresa anterior les col·locaven els digueren que aquest forat no s'havia de tapar; això seria una aberració ja que les aigües brutes es filtrarien al terreny en lloc d'anar-se'n per la tuberia cap a la depuradora i contaminarien; no estaria de més mirar-les totes a veure si tenen aquest forat tapat.

També, com sabeu, falta la conducció de les aigües netes del pou al poble i, per altra part, la tuberia que s'endugui les aigües brutes cap a la depuradora; suposam que en acabar les obres dels carrers es posaran a aquestes.

MORERS Han exsequellat els morers de la Font o els han arreglat les tanyades, ja que, com sabeu, els empeltaren de morers bords per evitar la brutor de les mores. Suposam que és una feina que s'havia de fer.

ELECCIONS Els partits estan cercant candidats per anar dins les seves llistes i, com és de suposar, Pina no és una excepció. S'ha detectat moviment de les forces polítiques dels distints signes per Pina per aconseguir comptar amb qualque pinero dins les seves llistes; pareix que el vot de Pina té la seva importància i tal vegada pot decidir la victòria d'un partit a l'Ajuntament; al manco tothom el festeja, hi ha moguda, queden menys de dos mesos per a les eleccions i les llistes han d'estar fetes aviat, hem entrat en campanya.

DEFUNCIÓ Dia 19 de març va morir Felip Andreu Coll als 86 anys. En pau descansi.

ESPORTS

FUTBOL

Regional

L'equip d'en Joan Reynés durant el passat mes de març ha afluixat el ritme pel que fa a resultats, encara que dins Es Porrassar es va perdre amb el líder, Casa Miss, d'una manera totalment desafortunada.

De totes maneres, pensam que si es mantenen els bons resultats dins Algaida, es pot acabar la lliga a la zona mitjana de la classificació.

Ara figura en tretzena posició amb dos negatius.

Resultats mes de març:

Algaida-Casa Miss 1-2
Algaida-Cas Concos 4-3
Sant Jordi-Algaida 1-0
Montaura-Algaida 5-1

Juvenils

L'equip de juvenils ha acabat la seva participació a la lliga de tercera quedant a la meitat de la taula classificatòria.

Com a resum del que ha estat la seva trajectòria, podem dir que ha anat bé, feia anys que no teníem equip de juvenils i això es nota. Tan sols un emperò: falta motivació, que els jugadors siguin més constants. I opinam així perquè han passat molts de jugadors i s'ha acabat amb pocs. En cas d'haver-hi més motivació es pot jugar el torneig Primavera.

Un altre any serà.

Montaura-Algaida 6-0
Algaida-Sineu 2-5

Cadets

Els al.lots d'en Toni Vidal continuen la seva participació, figuren en darrera posició, però juguen i estan animats.

Equip dels Juvenils del C. E. Algaida. Temporada 1994-1995

Algaida-S'Horta 2-4
Espanya-Algaida 6-2
Algaida-Barracar 2-2

Infantils

Els nins d'en Guillem Fiol i en Casta estan situats en cinquena posició i més o manco han cobert les expectatives que es tenien; encara falten quatre partits per acabar la competició.

Manacor-Algaida 3-3
Algaida-Montuïri 1-2
Felanitx-Algaida 2-4
Algaida-Barracar 1-4

Benjamins

L'equip que participa al torneig del CIM ha tret aquests resultats:

Algaida-Espanya 0-4
Porreres-Algaida 1-3
Olímpic-Algaida 7-0
Algaida-Ramon Llull 1-3

Futbol 7

L'equip benjamí de futbol 7 d'en Miquel Serrano ha tengut aquests marcadors:

Porreres-Algaida 3-1
Algaida-Sallista 1-3

S.Margalida-Algaida 2-3

ESCACS

El club d'escacs d'Algaida continua la seva participació en la corresponent lliga.

Els resultats d'aquest darrer mes de març han estat bons i els integrants, encapçalats com sempre p'en Jaume Toledo, estan molt contents.

Esperam que la cosa continuï i es faci un bon paper.

Algaida-Son Espanyolet 2'5-1'5
Algaida-Alaró 0'5-3'5
Maria-Algaida 0-4
Binissalem-Algaida 2'5-1'5

Dins els Jocs Escolars estan jugant la fase final na Ma. Magdalena Vich, Catalina Vich i Cristina Ma. Ferragut, nines de 10 i 7 anys que ja es col.loquen dins les rondes eliminatòries avançades.

Un bon paper per aquestes nines de les nostres escoles.

COLUMBOFÍLIA

Continuen les amollades de coloms dels socis del Club d'Algaida des de diferents punts de l'Estat espanyol. Com podem veure, són molts els quilòmetres que han de recórrer els coloms per tornar de cap a Algaida. Durant el passat mes de març s'han fet totes les següents proves:

V Eivissa 145 km.

1. Joaquín Iglesias Enguís
2. Francisco Llamas Ginard
3. Servando Pérez Luque

V Eivissa. Colom designat coincideix amb la general.

VI Eivissa 145 Km.

1. Francisca Capellà Miralles
2. Francisco Llamas Ginard
3. Joaquín Iglesias Enguís

VI Eivissa. Colom designat coincideix amb la general.

1er. velocitat amollada des de Calpe (Alacant) 267 km.

1. Francisco Llamas Ginard: velocitat 1241 m. minut
2. Joaquín Iglesias Enguís: velocitat 982 metres minut.

2on velocitat amollada des de Calpe (Alacant) 267 km

1. Joaquín Iglesias Enguís: a 1164 metres per minut
2. Joan Miralles Perelló, a 1152 metres per minut

1er. mig fons amollada des d'Oriola (alacant) 372 km.

1. Francisco Llamas Ginard, a 1234 m. per minut.
2. Francisca Capellà Miralles a 1219 metres per minut.
3. Servando Pérez Luque, a 1136 metres per minut.

VOLEIBOL

Els jugadors, les jugadores, entrenador, directiva i socis del C.V. Algaida estan d'enhorabona ja que, una vegada acabada la lliga de les respectives categories, s'ha pogut constatar que els equips del nostre club han quedat CAMPIONS DE LA COMARCA de Montuïri en totes les categories sen-

se perdre cap partit, llevat d'un l'equip B benjamí i passen a les semifinals i finals del campionat de Mallorca.

Vet aquí els tres primers de cada categoria:

Iniciació (1er i 2on)

1. Algaida
1. Petra
3. Vilafranca

Benjamí

1. Algaida A
2. Petra A
3. Algaida B

Aleví

1. Algaida
2. Petra
3. Verge de Montission

Infantil

1. Algaida
2. Verge de Montission A
3. Petra

Resultats d'aquest mes:

Iniciació:

- Algaida-Petra 2-0
Petra-Algaida 0-2
Vilafranca-Algaida 0-2
Algaida-Vilafranca 2-0

Benjamí:

- PetraA-AlgaidaB 2-1
AlgaidaA-PetraB 2-1

AlgaidaA-PetraA 2-1
AlgaidaA-AlgaidaB 2-0
AlgaidaB-PetraA 0-2
PetraB-AlgaidaA 1-2
PetraB-AlgaidaB 0-2
AlgaidaB-AlgaidaA 1-2

Aleví:

- Algaida-Petra 2-1
Vilafranca-Algaida 0-2
Algaida-Petra A 2-0

Infantil:

- Verge de Mont.B-Algaida 1-3
Algaida-Petra 3-0
Verge de Mont.B-Algaida 1-3

Ara ja estan tots els jugadors i jugadores a l'espera de disputar les finals del Campionat de Mallorca el mes de maig a diferents llocs que prest es donaran a conèixer. Enhorabona i sort de cara a les finals.

Voleibol unificatInfantil

CAMPIONES DE MALLORCA: El passat cap de setmana i abans de finalitzar la lliga l'equip infantil Col. Pare Pou que participa a la lliga federada ja és matemàticament campió de Mallorca sense ha-

Equip del Col. Pare Pou, actual campió de Mallorca, amb les seves amigues ciutadellenques

ver perdut cap partit en tota la temporada.

Ara s'estan preparant per assistir al Campionat de Balears que se celebrarà passat Pasqua a Mallorca entre els dos primers equips de Mallorca (Algaida i Consolació d'Alaró) i els campions de Menorca i Eivissa-Formentera. Toquem fusta perquè els resultats segueixin acompanyant.

Resultats:

P. Pou-Vilafranca 3-0
Rafal vell-P. Pou 0-3
P. Pou-Col. Americà 3-0
S. Josep Obre-P. Pou 0-3
Pare Pou-CIDE 3-0
P. Pou-Sa Pobla 3-2

Cadet

L'equip cadet, que lluita amb els sis primers per fer-se amb una de les dues places que donen accés a la final que es farà a Ciutadella, passa per moments difícils per l'enorme qualitat dels rivals i especialment els tres primers canvien constantment de posició a la taula; és molt disputat i cada partit és un patiment. Ara van segones, però alten els partits més complicats. Però les jugadores i l'entrenador n'Andreu Gelabert no perden la moral i lluiten per assolir un d'aquests dos privilegiats llocs.

Anim i endavant!

Intercanvi esportiu amb Ciutadella.

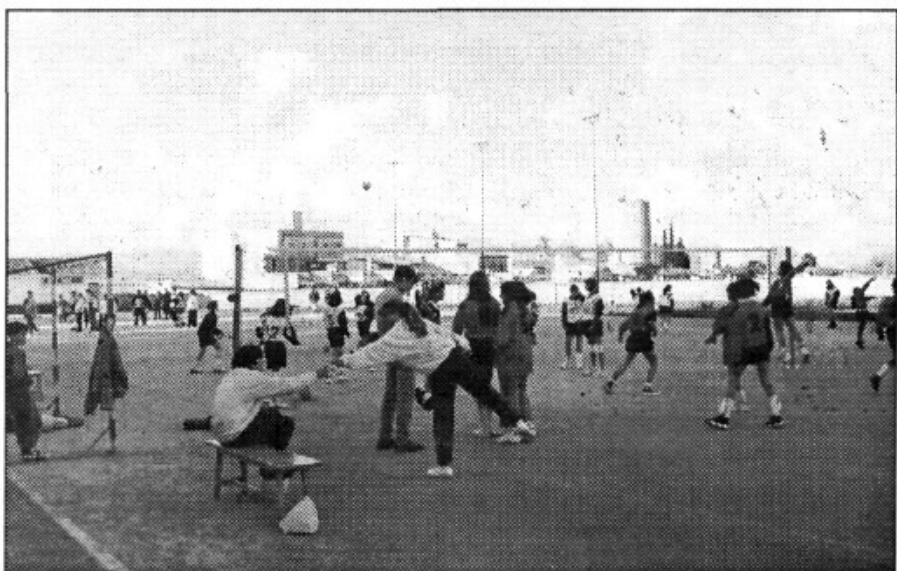
Del 20 al 23 d'abril es durà a terme, si Déu ho vol, l'intercanvi amb Ciutadella.

L'expedició, molt animada, està formada per 31 jugadores i els entrenadors, que tenen prevista la sortida d'Alcúdia el dia 20 d'abril a les 16'30 i la tornada de Ciutadella a les 21 hores.

Les jugadores ja frissen que arribi el dia i les cartes i telefonades a les seves companyes de l'illa veïna no paren. Allà es faran moltíssims de partits que serviran per conèixer els rivals dels equips

Equip aleví femení
Campió de la comarca de Montuïri 1995

Algaida-Ciutadella infantil

algaidins que es classifiquin per a les finals de Balears.

Els desitjam una bona estada i un bon stage esportiu i que es preparin per a les finals de maig i juny.

Selecció balear de voleibol cadet femení.

Ens comentava el seleccionador Andreu Gelabert que el mes de juliol es farà el Campionat d'Espanya de seleccions autonòmiques on possiblement participi la selecció balear; es rumoreja que es farà a Valladolid.

Per a Pasqua (el dia

abans i el dia després de La Pau) es reanudaràn els entrenaments de la selecció a fort ritme. Hi ha quatre nines de l'equip algaidí convocades que són: Franc. Pocoví, Sílvia Urrea, Rosalina Vidal i Maria Vila. El mes de juny s'intensificaran els entrenaments a fi d'assistir al campionat d'Espanya amb garanties i poder repetir l'èxit anterior en què quedaren quarts d'un total de 18 seleccions.

JOAN TROBAT

Titoieta Ràdio

108.0 FM

Emissora Municipal d'Algaida

Titoieta Ràdio presenta la campanya *Fets inusuals* per celebrar el 8è aniversari de l'emissora.

La celebració del 8è aniversari de Titoieta Ràdio suposarà un important desplegament d'activitats lúdico-culturals dirigides especialment als oients i amics de l'emissora municipal d'Algaida.

En el decurs del mes d'abril, el poble d'Algaida serà testimoni dels *fets inusuals*. Es tracta d'un programa d'actes festius que inclou un **concert de rock** amb 6 grups novells, **música popular**, **teatre**, un **sopar-concurs** i una **conferència literària**.

Els *fets inusuals* de TR estan oberts a tothom, són majoritàriament gratuïts i compten amb el patrocini de l'Ajuntament d'Algaida.

Dissabte, 1 d'abril a les 22'00 hores

FESTA

Titoieta Ràdio aixeca els morts

Festa amb l'actuació musical dels grups:

**DALTON • SÍNDROME DE ESTOCOLMO • MONDO GODDAVIBE
NUREDDUNA • SONORIS CAUSA • TURMIX ASESINOS**

ES CELLER. Carrer de la Victòria, núm. 11

ENTRADA GRATUÏTA

Un antic celler, ara en desús, serà el marc de la festa-concert de Titoieta Ràdio. L'edifici està situat gairebé enmig de la vila d'Algaida i fins fa ben poc era utilitzat per vendre vi a la menuda. Ara servirà per *aixecar els morts*...

En el decurs de la bulla actuaran 6 grups, la majoria formacions molt joves, de les ciutats de Palma i Lluçmajor. Les actuacions tendran una durada aproximada de 45 minuts i es faran al pati central de l'edifici. L'organització ha previst el muntatge d'un complet servei de bar.

DALTON, *Rock a Billy* (Formació creada a Palma l'any 1991)

MONDO GODDAVIBE, *So Seattle* (Palma-1994)

NUREDDUNA, *Rock* (Lluçmajor-1993)

SÍNDROME DE ESTOCOLMO, *Hard Core* (Palma-1994)

SONORIS CAUSA, *Heavy Rock* (Lluçmajor-1992)

TURMIX ASESINOS, *Punk* (Lluçmajor-1992)

Diumenge, 9 d'abril a les 20'30 hores

MÚSICA POPULAR

Concert-presentació del CD de música popular

Avui que és dia de festa!del grup **CORDA AMARADA**

Un concert per gaudir amb complaença l'esperit musical de Pollença

EDIFICI D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24**ENTRADA GRATUÏTA**

La cultura popular té un lloc propi dins la programació de Títoieta Ràdio. Els promotors de l'emissora local d'Algaida sabem que la música popular conté l'esperit i el caràcter de cada poble. El concert de **CORDA AMARADA** ens permetrà conèixer l'impressionant patrimoni musical, tradicional i popular de Pollença. Un patrimoni format per un ramell de dances, les més antigues de Mallorca, que configuren un tresor molt valuós.

CORDA AMARADA, amb aquest concert, vol aproximar al públic d'avui la música que gaudiren els nostres avantpassats; un conjunt de músiques que s'han conservat escrites o a través de la tradició de pares a fills. El grup pollencí vol fer perdurar aquestes antigues tonades, cançons i dances. Per aquest motiu, ha editat un compact disc que serà presentat públicament en el decurs de la vetllada organitzada per Títoieta Ràdio.

Guitarra: Antoni Campomar Cifre - J. Miquel Martorell Mayans*Llaud:* Antoni Riusech Ferrà - Josep Cerdà Rebassa*Bandurria:* Joan Cladera Seguí

Diumenge, 16 d'abril a les 21'00 hores

TEATRE

TEATRE DE QUÈ presenta l'obra d'Antoni Mus

***Vida i miracles
de n'Aineta dels matalassos***

Venda anticipada d'entrades a les oficines municipals de la Casa de la Vila. Telèfon 12 50 76.

EDIFICI D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24**PREU: 500 PTA**

Amb aquest espectacle, la companyia **TEATRE DE QUÈ** recupera una obra d'Antoni Mus. Un autor plenament vigent tant per la qualitat de la seva narrativa com per la lúcida visió d'una realitat social. *N'Aineta dels matalassos* ens demostra que les mancances morals de la societat són sempre les mateixes. Una interessant i molt divertida obra teatral que Títoieta Ràdio vos ofereix dins el programa dels *fets inusuals* per celebrar el 8è. aniversari de l'emissora.

Actriu: Eva Torras*Dramatúrgia:* TEATRE DE QUÈ - Josep Ramon Cerdà*Direcció:* Josep Ramon Cerdà*Espai escenic i vestuari:* Assumpta Capellà*Música original:* Xavier Cerdà*Producció executiva:* Antoni Picornell*Producció:* TEATRE DE QUÈ*Il·luminació:* Joan Borràs*Disseny gràfic:* Jaume Falconer

Dissabte, 22 d'abril a les 21'00 hores

CUINA

3r Sopar-Concurs

Premis al MILLOR PLAT SALAT i al MILLOR PLAT DOLÇ

Cal presentar un plat, a punt de menjar, per a 4 persones.

Apunteu-vos abans de dia 20 d'abril a les oficines municipals de la Casa de la Vila. Telèfon 12 50 76

EDIFICI D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

Els promotors de l'emissora municipal d'Algaida som ben conscients que cuinar està de moda -vat aquí el fenòmen televisiu Arguiñano-. Precisament la cuina sempre ha estat un punt de referència dins la programació de Titoieta Ràdio. Ara, novament proposam una activitat per fer de l'art culinari un acte festiu i de convivència social.

El sopar-concurs de Titoieta Ràdio és, sens dubte, l'acte més participatiu dels *fets inusuals*.

Els concursants han de presentar una recepta elaborada, a punt de menjar, per a 4 persones.

El jurat escollirà els millors plats en els apartats dolç i salt. Tot acabarà amb un suculent sopar.

El jurat estarà format per persones vinculades al món de la gastronomia, la cuina i la restauració.

Cada participant, amb un plat salat o dolç, pot anar acompanyat per 3 persones.

L'organització facilitarà els cuberts i les begudes.

Divendres, 28 d'abril a les 21'30 hores

LITERATURA

Conferència de l'escriptora **Xesca Ensenyat**

Història del formatge

Xesca Ensenyat és una escriptora ben arromangada que es lleva abans de l'alba; sol alt, fa de mestressa de casa i de mare de família.

EDIFICI D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

ENTRADA GRATUÏTA

Xesca Ensenyat és una dona ben arromangada que es lleva abans de l'alba per treballar de escriptora. Sol alt, fa de mestressa de casa i de mare de família. És l'autora de *Villa Coppola*, *Una moda fresqueta*, *Quan venia l'esquadra*, *Inclèmencies*, *Canvi de perruqueria i altres misèries*, *Massa vi per un sol calze* i d'una llarga llista de llibres inèdits o que ja estan a punt de sortir de la impremta.

Xesca Ensenyat prova de contrarrestar el cèlebre sopor mallorquí amb la idea fixa que el silenci és enigmàtic i perillós. No cultiva la sociabilitat productiva, sinó que es decanta per les relacions oneroses i absorbents destil·lant una certa espiritualitat -vestida d'Indiana Jones- que a vegades espanta.

La divertida conferència de **Xesca Ensenyat** *Història del formatge* servirà per tancar els *fets inusuals* de Titoieta Ràdio.

Titoieta Ràdio 108.0 FM

CASA DE LA VILA. Carrer del Rei, núm. 8

Emissora Municipal d'Algaida

Telèfon 12 53 35 Fax 12 50 44

a Algaida passen

Fets inusuals

abril '95

DISSABTE

1

22'00 HORES

Titoieta Ràdio aixeca els morts

Festa amb l'actuació musical dels grups:

DALTON • SÍNDROME DE ESTOCOLMO
MONDO GODDAVIBE • NUREDDUNA
SONORIS CAUSA • TURMIX ASESINOS

ENTRADA GRATUÏTA

ES CELLER. Carrer de la Victòria, núm. 11

FEST A

DIUMENGE

9

20'30 HORES

Concert-presentació del CD de música popular

Avui que és dia de festa!

del grup CORDA AMARADA

Un concert per gaudir amb complaença
l'esperit musical de Pollença.

ENTRADA GRATUÏTA

ED. D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

MUSICA

DIUMENGE

16

21'00 HORES

TEATRE DE QUÈ presenta l'obra d'Antoni Mus

Vida i miracles de n'Aineta dels matalassos

Venda anticipada d'entrades a les oficines
municipals de la Casa de la Vila. Telèfon 12 50 76

PREU: 500 PTA

ED. D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

TEATRE

DISSABTE

22

21'00 HORES

3r Sopar-Concurs

Premis al MILLOR PLAT SALAT
i al MILLOR PLAT DOLÇ

Cal presentar un plat, a punt de menjar, per a 4 persones.

Apunteu-vos abans de dia 20 d'abril a les oficines
municipals de la Casa de la Vila. Telèfon 12 50 76

ED. D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

CUI NA

DIVENDRES

28

21'30 HORES

Conferència de l'escriptora Xesca Ensenyat

Història del formatge

Xesca Ensenyat és una escriptora ben arromangada
que es lleva abans de l'alba; sol alt, fa de mestressa
de casa i de mare de família.

ENTRADA GRATUÏTA

ED. D'USOS SOCIALS. C/ des Cavallers, 24

LITERATURA

ho organitza

Titoieta Ràdio, 108.0 FM

amb el suport de

AJUNTAMENT

D'ALGAIDA

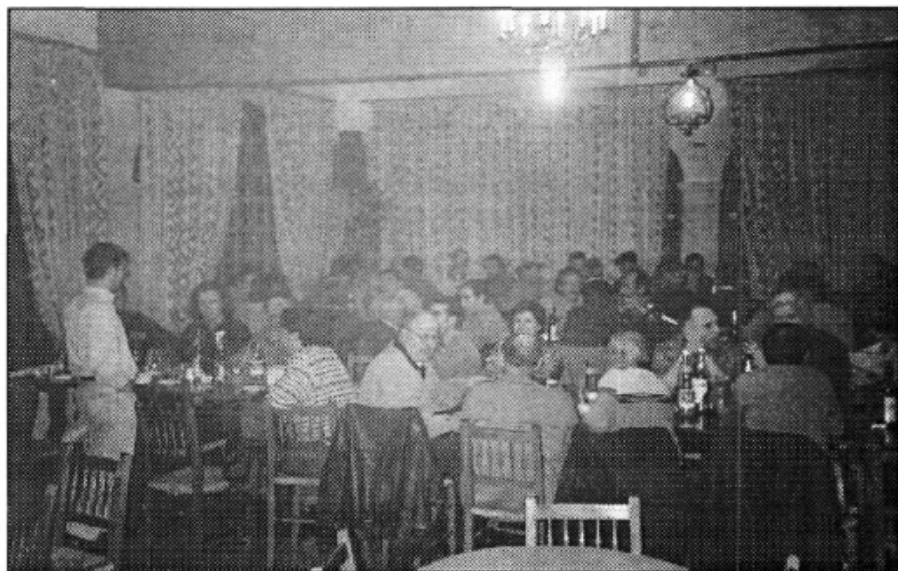
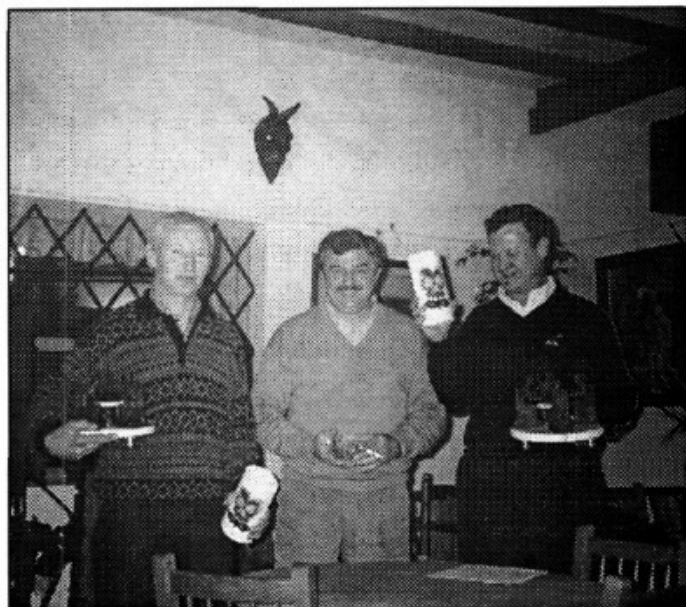
EL DIA DEL MUNDO

TORNEIG DE TRUC

Durant un parell de mesos, cada dimarts, s'han reunit a Cal Dimoni trenta parelles de jugadors de truc per disputar-ne el segon campionat.

Aquí teniu els guanyadors, unes imatges del sopar de cloenda i entrega de trofeus a més dels organitzadors.

L'ambient durant tot aquest temps ha estat molt bo i la gent es veia molt animada.

sobretot els anys de la transició, a l'hora d'organitzar activitats, ja fossin lúdiques o culturals. Va esser vocal de la primera junta directiva de la delegació d'Obra Cultural Balear d'Algaida.

-Quins records guardes d'aquella època?

-Records molt bons, perquè d'una forma espontània s'organitzaren grups de feina durant un temps molt productiu. Èrem protagonistes, sense falses modèsties, de la realitat d'aquells moments. Organitzàvem excursions, la festa damunt s'Era de la Pau i moltes altres activitats, sense oblidar les representacions teatrals. Ressuscitàrem l'escenificació d'Els Reis al teatre parroquial amb en Biel Majoral, na Maria Mindona, etc. No tenc nostàlgia de quasi res, però del teatre potser sí. Ens divertíem molt i ens creïem importants i útils, a la vegada.

Feia el paper de rei Herodes, en Pere, i "el brodava", perquè potser accentuava les peculiaritats del dictador romà, i l'espectador perspicaç feia comparances amb l'altre dictador que ens governava aleshores.

Haviem deixat en Pere fent feina a la Llar del Menor, que havia estat traspasada al Consell Insular. Durant els quasi 14 anys que hi treballà, senti la necessitat de més formació i superà el curs d'accés a la universitat per a majors de 25 anys. Avui estudia quart de Sociologia per a no quedar desferrat, com diu ell.

-Quines altres ocupacions has tengut?

-M'oferiren feina a Fodesma com a funcionari del Consell Insular on aquests darrers anys he coordinat diverses tasques; entre d'altres, la fira d'artesanía Baleària, el Congrés de construcció de pedra en sec que tengué lloc el setembre passat, la publicació de diversos treballs relacionats amb aquest congrés, els Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana, dels quals encara en resten 5 o 6 per completar la col·lecció.

-Què ens pots contar sobre la publicació de la Guia del Pla?

-Així com els itineraris responen a la recuperació de l'ús públic d'aquests camins i a la possibilitat que es puguin conservar

d'una manera racional, la Guia fou un encàrrec de la Mancomunitat del Pla per a promocionar aspectes alternatius a l'actual manca d'activitat agrícola que pateixen aquests municipis i poder donar una ajuda per a potenciar el turisme interior d'una manera que no fos agressiva. En definitiva, mostrar el Pla tal com és. De la part que correspon al nostre poble, se'n feren càrrec n'Antònia Rotger i el meu cosí Pere Fullana.

-Dèiem que en Pere ve poc per Algaida. Viu al Rafal Nou; té dos fills de 14 i 13 anys; en Pau, que avui és aquí, és l'autor de la fotografia que acompanya aquest text, i na Laus.

-Per què véns tan poc sovint?

-És vera que hi tenc poques relacions amb Algaida, sobretot des que va morir mumare ara farà dos anys; però no puc oblidar els orígens. Venc sempre que puc, sobretot quan ballen els cossiers. De tota manera no he descartat mai tornar a viure a Algaida.

En Pere, laboralment parlant, ens ha demostrat que és molt polifacètic. Des del gener d'enguany és el coordinador de la residència de la 3a edat "Uialfàs" de Sa Pobla, però segueix lligat a l'escola universitària com a col·laborador i amb Fodesma, per completar els itineraris de què parlàvem.

-Vols afegir res més?

-Tenc un treball, tipus poema, sobre el tema dels cossiers que qualche dia vos faré arribar, per si el voleu publicar. Ho vaig escriure amb motiu d'una exposició de pintura que va fer el tio Pedro Falconer a Sa Rectoria ja fa un grapat d'anys i on vaig sentir uns comentaris que m'indignaren.

La xerrada va ser prou llarga i això només n'és un resum. Ens oferí també, en Pere, fotos antigues d'aquelles primeres excursions i del festival de Cançó de Festa i Ball mallorquí, que tengué lloc a Sa Plaça d'Algaida fa un caramull d'anys. Ell fou l'encarregat de fer el cartell anunciador d'aquell festival. I res més. Gràcies a en Pere per la seva amabilitat i al seu fill per la paciència d'escoltar-nos.

Miquel Fiolet

UNA XERRADETA AMB...

en PERE FULLANA FALCONER

El nostre protagonista d'aquest mes ja fa bastants anys que no resideix al nostre poble i ens visita molt clares vegades. N'aprofitarem una per fer-lo venir a ca l'entrevistador i mantenguérem una llarga conversa que primordialment havia de tractar sobre la recent publicació de la Guia del Pla de Mallorca, de la qual ha estat el coordinador, però, com veureu, derivà cap a altres temes.

-Quan vares néixer i quins són els teus records més llunyans?

-El dia de Sant Antoni de l'any 1949. Som el major de ca nostra i germà de 4 germanes. Els records primers són molt difosos, de quan anava a ca ses monges -durant molt poc temps- i també a ses escoles, amb D. Joan Font de Can Sant de Plaça; però ben aviat em posaren a s'acadèmia de damunt Can Baion. Records, mals records, de qualque professor que exercia una pedagogia basada en la repressió. Sempre he dit que no vaig aprendre matemàtiques per les troncades amb què les associava.

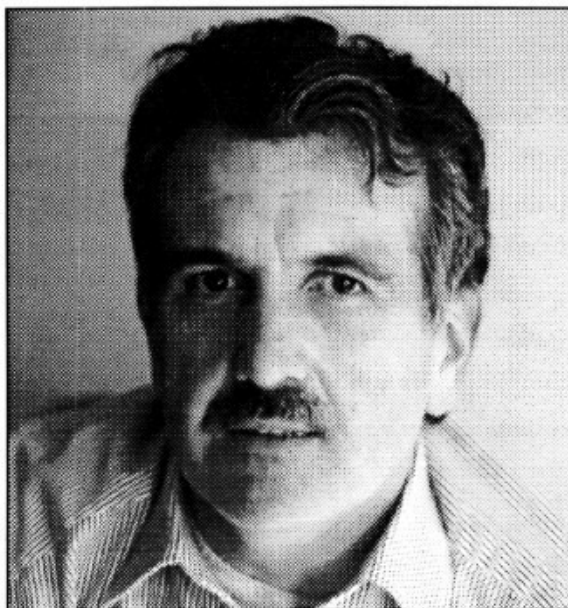
Durant la conversa sobre aquest tema, li hem comentat que a unes altres pàgines d'aquest Saig publicam una foto antiga dels alumnes de s'acadèmia, on apareix en primera línia el nostre entrevistat.

-Què penses de la creació d'aquesta acadèmia?

-Crec que, malgrat tot, va ser una renovació dins l'ambient escolar que hi havia a Algaida i en el fons algú pot pensar que els que hi acudirem érem uns privilegiats. Per altra banda, la repressió que s'hi exercia era fomentada pels mateixos pares que deien: "Si no estudia o no fa bonda, branca!". La repressió formava part de l'època.

-Què estudiaves després?

-De fet, a s'acadèmia només hi vaig fer l'ingrés, perquè tot seguit em posaren intern a la Salle (hi tenia parents frares), on vaig estar fins la revàlida de quart. Després em posaren a una escola de formació professional que hi havia a l'antiga Casa del Poble del temps de la República, que avui ja no existeix. Hi vaig anar fins als 17 anys, quan va morir mon pare i no vaig acabar els estudis.

Després en Pere alternà les feines de ca seva amb altres tan diverses com són: a la central de Gesa de Sant Joan de Déu, o com oficinista durant cinc anys a una casa d'instal·lacions elèctriques, fins que va entrar com educador a l'"Hogar de la Juventud", llavors depenent de l'antiga Diputació. Durant 13 o 14 anys hi treballà amb al·lots de 10 a 15 anys que tenien problemes socials i familiars.

Per altra banda, des de ben jovenet en Pere fou un dels capdavaners del nostre poble,